

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.367.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11119 Pani Posłanki Anity Kucharskiej-Dziedzic, w sprawie systemowych problemów kadrowych związanych z tworzeniem centrów usług społecznych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych „Organizatorem społeczności lokalnej może być osoba, która: ma wykształcenie wyższe; ma co najmniej 2-letnie doświadczenie w zakresie prowadzenia animacji lokalnej lub innych form pracy środowiskowej, w tym pracy ze społecznością lokalną; uzyskała II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny w zakresie specjalności praca socjalna ze społecznością lokalną lub odbyła szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej; nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego”¹.

Z kolei „Koordynatorem indywidualnych planów usług społecznych może być osoba, która: spełnia wymogi przewidziane do wykonywania zawodu pracownika socjalnego; ma co najmniej 2-letnie doświadczenie w świadczeniu pracy socjalnej; odbyła szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych; nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego”².

Minimum programowe i wymiar zajęć dydaktycznych, realizowanych w ramach szkoleń przygotowujących m.in. organizatora społeczności lokalnej i koordynatora indywidualnych planów usług społecznych do wykonywania zadań wynikających z ustawy, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie szkoleń dla pracowników centrum usług społecznych.

Szkolenia te, zgodnie z cytowaną ustawą, organizują regionalne ośrodki polityki społecznej. Nie ma przy tym przeszkód, aby ROPS mógł zlecić realizację szkolenia innemu podmiotowi, ale powinno to nastąpić np. na podstawie porozumienia o współpracy. Realizacja szkoleń musi odbywać się zgodnie z przepisami ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, a ich podstawa programowa i wymiar godzinowy winny być zgodne z wytycznymi wskazanymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie szkoleń dla pracowników centrum usług społecznych.

¹ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818, z późn. zm.), art. 33;

² Tamże, art. 30.

Należy podkreślić, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowano projekt ustawy o zmianie ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Projekt zgłoszono do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów. Jego celem jest poprawa dostępności usług systemu szeroko rozumianej polityki społecznej, zwiększenie ich efektywności i jakości, a także lepsza odpowiedź na potrzeby i zmiany społeczne. Proponowane w jego ramach elastyczne zapisy dotyczące przekształcania istniejących jednostek pomocy społecznej (OPS) w centra usług społecznych oraz wymagań kwalifikacyjnych kadry CUS pomogą samorządom w podjęciu decyzji o uruchamianiu tego typu placówek.

W kraju funkcjonuje obecnie ponad 130 CUS. Wszystkie placówki powstały z przekształconych ośrodków pomocy społecznej. Nie ma zatem obaw, że w OPS-ach wystąpi niedobór kadr spowodowany odpływem ich pracowników do CUS.

Na chwilę obecną nie jest planowane uruchomienie programów nastawionych ściśle na wsparcie samorządów w zakresie rekrutacji i szkolenia nowych pracowników socjalnych. Warto jednak wspomnieć, że w MRPiPS powołano „Zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej”, którego zadaniem jest wypracowanie rozwiązań systemowych, dotyczących m.in. wsparcia kadr pomocy społecznej. Zespół tworzy grono ekspertów, praktyków oraz osób ze świata nauki. Wypracowane przezeń rozwiązania mają przyczynić się m.in. do podniesienia rangi i prestiżu zawodu pracownika socjalnego, zwiększając jego atrakcyjność i zainteresowanie potencjalnych kandydatów wyborem tej ścieżki zawodowej.

Należy też podkreślić, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stale prowadzone są działania legislacyjne, programowe i projektowe mające na celu promocję rzeczonego zawodu i zwiększenie grupy osób mogących go wykonywać. Od kilku lat realizowane są projekty finansowane ze środków UE, zapewniające wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników socjalnych. Od roku 2008 wprowadzono m.in. studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku praca socjalna, studia podyplomowe, szkolenia specjalizacyjne z zakresu I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, szkolenia dla pracowników socjalnych z kompetencji miękkich oraz superwizję dla pracowników socjalnych.

Obecnie (zgodnie z przyjętymi założeniami do roku 2027) trwa w Ministerstwie realizacja projektu pn. „Wsparcie instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną”. Jego celem jest wsparcie kadr i podnoszenie kompetencji pracowników instytucji zajmujących się tworzeniem oraz wdrażaniem polityki z zakresu pomocy i integracji społecznej na poziomie regionalnym oraz umożliwienie im wymiany doświadczeń. Działania projektowe koncentrują się m.in. na promocji zawodów pomocowych, budującej ich prestiż zawodowy (np. poprzez kampanie medialne) oraz realizacji studiów podyplomowych w zakresie metodyki i metodologii pracy socjalnej, dających uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, a także szkoleń z zakresu I i II stopnia specjalizacji, kierowanych do pracowników posiadających już staż w tym zawodzie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/